
КОМЕНТАР

Др Слободан М. МАРКОВИЋ*

Др Душан В. ПОПОВИЋ*

ЛИЧНОПРАВНА ОВЛАШЋЕЊА АУТОРА И ИНТЕРПРЕТАТОРА СЕ НЕ МОГУ ПРЕНЕТИ

(Поводом чланка В. Мареновића и Н. Клиске „Пренос моралних права уговором према одредбама Закона о ауторском и сродним правима РС“, *Право и привреда* 10-12/2018, 156-164)

Личноправна овлашћења аутора и интерпретатора су једна врста специјализованих права личности, те су као таква везана за свог изворног носиоца и не могу се преносити.¹ Насупрот тврдњи изнетој у чланку на који реагујемо, нема изузетка од правила о непреносивости личноправних овлашћења. Наиме, није спорно да лице које није носилац личноправног овлашћења може на допуштен начин вршити одређену радњу која чини садржину тог овлашћења, али оно то не чини на основу промета (конкретно, преноса) личноправних овлашћења, већ **на основу дозволе** коју носилац даје другом лицу. На пример, дозвола коју аутор даје другом лицу да објави његово дело има карактер уговора чије дејство се исцрпљује *inter partes*. Овим уговором се носилац личноправног овлашћења обавезује да трпи да његов саговорник врши одређену радњу која чини садржину личноправног овлашћења. На основу тог уговора стицалац дозволе не постаје правни следбеник носиоца личноправног овлашћења, јер овлашћење није пренето на стицаоца дозволе. Дозвола је

---

* Редовни професори Правног факултета Универзитета у Београду

1 Закон о ауторском и сродним правима Републике Србије (надаље, ЗАСП РС), *Сл. гласник РС* 104/2009, 99/2011, 119/2012 и 29/2016 – одлука УС, чл. 60. Вид. такође: С. М. Марковић, Д. В. Поповић, *Право интелектуалне својине*, 2018, 209 и след.

по својој правној природи уговор о уздржавању од тужбе за повреду права (*pactum de non petendo*).²

Исто важи и у друга два примера која помињу аутори, а који се тичу наруцбине ауторског дела³ и ауторских дела створених извршењем уговора у раду⁴. Наиме, наручилац може објавити ауторско дело, али он то чини на основу **дозволе** коју му је том приликом дао аутор, а не на основу пренетог личноправног овлашћења. Слично томе, приликом стварања ауторског дела током трајања радног односа закон прописује да у тренутку настанка дела *ex lege* долази до конститутивног промета искључивих имовинскоправних овлашћења од аутора на послодавца. Поред имовинскоправних овлашћења, послодавац *ex lege* стиче и **дозволу** да објави дело, јер без ње не би ни могао да отпочне са коришћењем дела.⁵

Да закључимо: нема изузетака од правила о непреносивости личноправних овлашћења аутора и интерпретатора.

---

2 Више о појму дозволе у праву интелектуалне својине: С. М. Марковић, “Тумачење израза ‘дозвола’ у југословенском ауторском и сродном праву”, *Правни живот* 11/1998, 921-930.

3 ЗАСП РС, чл. 95.

4 ЗАСП РС, чл. 98.

5 Вид. С. М. Марковић, Д. В. Поповић, *нав. дело*, 246-247.